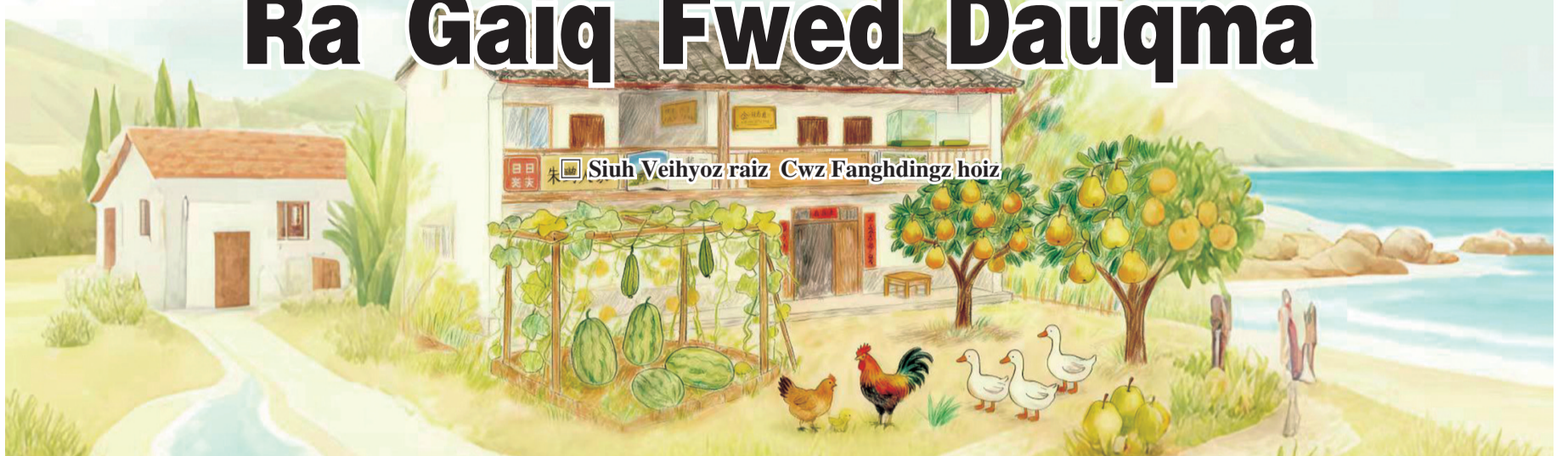

Ra Gaiq Fwed Dauqma

Laj daengngoenz seizcou banringz, Dahhan' gyangh youq ndaw benq rongh saek hujbwz ndeu. Roegcanghlu lumj diuz donghngaeu saekmong ndeu, ding youq gwnz ndaek rinndumj de daengx youq haenx maenhdwddwd. Roegbanhcuiyaz hainduj benz hwnj gwnz gij rinndumj loq daemq conh ok najraemx haenx, dingjai youq gwnzde dak ndit, daj gizgyae yawj bae couh lumj gwnz rin maj hwnj baenz caz baenz caz raet saekdaep. Bingzciengz, cungj "raet" yiengh saek neix mbouj miz doeg. Giz rinndumj ceiq sang yungh aenn dang daengsoh hwnq baenz goengq singzrin yiemzrwd ndeu, gwnz singz miz ngeihcib lai duz roegcuhvanz daengx youq. Gyoengqde doxcui ad' ad, lumj bouxranznden nei cejgoj. Lij miz engq lai roegcuhvanz daj seiqfueng betbah ganj daeuj, couh lumj baenz aen baenz aen liengj, menhmenh mbin roengz singzrin daeuj. Youq yaep daemz daengz rinndumj, duz roegcuhvanz daengz gonq doq yungh rengz bek gaiq fwed hung nding' oi, doq iet hozraez faengz ciuzad' ad, lumj boq aen loxlez sing hung angqoux gyoengqde. Gij roegcuhvanz daeuj laeng daengx roengz gwnz rinndumj, hix lumj boq aen loxlez sing hung nei han gyoengqde yiedcingz. Raemxdah hix lumj caeuq gyoengqde doxcaez faengz nei, youq henz rinndumj sinz, bongh, ringx, baenqlulu, ok rengz riuho ho buet bae baihoeng.

Gou youq Mbanjdungj Hoznanz dingq roegcuhvanz ciuz gvaq, gangj caen, mbouj baenz dingq geijlai, caeuq sing roegga nanzdingq doxlumj. Mboujgvaq, gij sing roegcuhvanz ciuz dwg gij sing ceiq nduj hix dwg ceiq geq gwnz aen digiuz, de okdaej gonq gvaq sing vnz lai lo, youq roek cien fanh bi gaxgonq couh hwnghoengh lo. Sing gyoengqde youq Cauzsenj Bandauj, Yizbnwj caeuq rangh dieg Yenjdungh Ngozlozshw gvaq, youq Dunghbwz, Vazbwz, gwnzdieg gvangqlangh Sanjsih Cungguk rwenz gvaq haujlai nanz. Hoeng, youq bi 1981, daengx seiqgyaiq dan miz Yangzyen lij dingq ndaej nyi caet aen sing noixnet. Seizneix, dangguh gij sing ceiq nduj gwnz seiqgyaiq, gyoengqde youh daj Yangzyen mbin coh baihnanz baihaek Cinzlingj, daj dieglae Dahcangzgyangh mbin coh dieglae Dahvangzhoz, daj Cungguk mbin coh Yizbnwj, Hanzgoz. Youq dieg faenbough roegcuhvanz doenghbaez, gij sing gyoengqde gaenq cugbough dauqma, roxnaeuz cingqcaih youq gwnz roen dauqma. Daengx youq gaktodh vnz daeuj dingq, aiq raen sing de danduih, cocat, hoeng gij sing roegcuhvanz mbouj lumj gij raeuz dingqny haenx baenzneix ngaih. Vuenh cungj gangjap couh dwg, cingqdwg aenvih miz sing roegcuhvanz le, raeuz cij dingq ndaej nyi engq lai sing ndei.

Mwh daengngoenz yaek doekbya, dou dauqbae Dahdanghoz baez moq. Cingq lumj Vaz lauxsae guj, ndaw dah gizgiz cungj miz gij ngauezroeg haunding noddoengh, gyonj daeuj gungh miz song bak lai duz roegcuhvanz youq duenh dah neix ragwn: Mbangj duz dajcaemx, mbangj duz dak fwed, mbangj duz genj duzsae, mbangj duz epbya, mbangj duz gaeb byanouq,

中午的秋阳下,汉江笼罩在一片琥珀色的光泽里。苍鹭如一根灰色的锚柱,牢牢地钉在它站的礁石上。斑嘴鸭开始爬上露出水面的低一些的礁石,俯卧在上面晒太阳,远看就像石头上生了一簇簇棕黄色的蘑菇。通常,这种颜色的“蘑菇”都是无毒的。最高的一处礁石堆以挺拔的身姿筑成了一座庄严的石头城堡,城堡上站着二十几只朱鹮。它们彼此之间唧唧喳喳,就像邻居之间在闲扯。更多的朱鹮正从四面八方赶来,就像一顶一顶的降落伞,朝石头城堡缓缓降落。在触到礁石的那一刻,先到的朱鹮一边用力拍打着粉红色的大翅膀,一边扯长脖子兴奋地高声尖叫,朝它们吹奏着欢迎的高音喇叭。后到的朱鹮落到礁石上,同样用高音喇叭回应它们的热情。连江水也似乎感染到它们的激情,在礁石旁跳跃着、奔腾着、翻滚着,转着圈,一路大笑着向东奔去。

我曾在河南董寨听到过朱鹮的叫声,实话实说,并没有那么美妙,和乌鸦的难听程度不相上下。不过,朱鹮的叫声是地球上最原始也是最古老的声音之一。它比人类的声音出现得更早,在六千万年前就已盛行于世。它们的声音曾在朝鲜半岛、日本和俄罗斯远东地区,曾在中国东北、华北、陕西的广袤大地上久久回荡。然而,到1981年时,全世界都只有洋县还能听到寥寥七个声音。如今,作为世界上最原始的声音,它们又从洋县飘向秦岭南北,从长江流域飘向黄河流域,从中国飘向日本、韩国。在朱鹮曾经的历史分布地,它们的声音已逐步回来,或正在回来的路上。站在人类的角度来听,可能觉得它的声音单调、粗糙,但朱鹮的声音远不是我们听到的这么简单。换个说法就是,正是因为有了朱鹮的声音,我们才能听到更多美好的声音。

太阳快下山时,我们再次返回饶河。正如华老师预见的,河中到处是粉白的移动的鸟影,总共有两百多只朱鹮在此河段觅食:洗澡的、晒羽毛的、挑石螺的、钓鱼的、抓泥鳅的,大家各忙各的,日子一片幸福安详,好像这个世界就没有危险二字。的确,河边没有任何人在闲逛,连钓鱼的人也没有——朱鹮才是这条河上真正的钓鱼人。危险的最大因素——人为干扰便被阻挡在铁丝网之外了。在这里,河流的生命属于朱鹮以及朱鹮的邻居白鹤、白腰草鹮、小白鹭、董鸡等鸟类,以及高度依赖清澈河水而生存的蜻蜓。

五

下午五点,离太阳下山还有两个多小时,我坐上华老师的车来到刘家沟水库,等朱鹮归巢。事实上,四天前的8月21日,就是我刚来洋县的第一天,我就到过这里。那天来的时候是下午六时十五分。在一个小时之内,我得化身孙悟空,眼观六路、耳听八方,同时观察从东南西北四个方向突然冒出来的朱鹮。那是手忙脚乱的一小时,我一只鸟都还没拍清,天就黑了。

水库边上有一座外墙白色的老式砖瓦结构楼房。从楼房脚下一直延伸到水库东边的尽头,是一长排玉米地。一个老农挥着锄头在玉米地里忙碌,身前放着一袋萝卜籽。四天前,老农在这块地里收玉米。

我请华老师在小路上等我,自己一个人从楼房前坪绕过去。前坪堆满了新鲜的玉米秸秆,散发着浓郁的新鲜玉米的甜香味。秸秆之外还有一辆小三轮车,上面也堆满玉米秸秆。晒干之后,这些秸秆将被饲料厂回收。小三轮车靠着一间红砖小青瓦的矮平房,几棵十几米高的柏树将平房罩在中间。平房的外墙上挂满一排排的玉米棒,就像整面墙壁都是用黄色琉璃瓦打造的。沿着“玉米墙”,有一条小路直通玉米地,几乎呈九十度垂直往下。我一只手紧抓着相机,另一只手攀着路两边的大树和藤条,双腿半弯,弓着腰,像一只猴子一样往地里荡去。不是我有猴子的本事,而是路面湿滑,逼着我向猴子学习。

caezgya gag guh faenh gaeuq, ndwenngoenz an-onj raixcaix, lumjnaeuz gwnz seiqgyaiq mbouj miz yungyiemj song cih saw neix. Caen dahraix, henz dah mbouj miz saek boux vnz youzlangh, vnz ep bya hix mbouj miz——Roegcuhvanz cij dwg bouxepbya cingqcaen gwnz diuz dah neix. Gij yungyiemj ceiq hung——Vunz daeuj gauxca cungj deng laengz youq baihrog muengxseifaz lo. Youq gizneix, diuzmingh diuzdah gvihawj roegcuhvanz caeuq doenghduz roegcizlingz hau, roegcauji hwet hau, roegcaeuq iq, roegdunghgij daengj, caeuqlienz duzbiengzbeih dingh aeu baengh gij raemxdah sawdikdik cij lixyouq ndaej.

Haj

Banringz gvaq haj diemj, liz daengngoenz doekbya lij miz song diemj lai cung, gou naengh hwnj ci Vaz lauxsae daeuj daengz aen raengzromraemx Mieng Ranzliuz, caj roegcuhvanz haeuj rongz. Gangj caen, 8 nyied 21 hauh seiq ngoenz gaxgonq, couh dwg ngoenz daih' it gou daeuj daengz Yangzyen, gou couh daeuj gvaq gizneix. Ngoenzhaenx mwh daeuj dwg banringz gvaq roek diemj cibhaj faen. Youq diemj cung ndeu, gou aeu bienqbaenz Sunh Vugungh, da yawj seiqhenz, rwz dingq betbah, caemh aeu cazyawj gij roegcuhvanz daj doeng namz sae baek seiq baih sawqmwh bongh okdaej haenx. Haenx dwg diemj cung luenhlablab ndeu, gou caengz ciuz ndaej sak saek duz roeg, mbwn couh laep lo.

Henz raengzromraemx miz aen ranzlaeuz vax yiengh gaeuq ciengz baihrog cat hoi ndeu. Daj lajdin ranzlaeuz soh iet bae daengz gyauej baihoeng raengzromraemx, dwg hangz reihhaeuxyangz raez ndeu. Boux vnzguhaz geq ndeu yaengx faggvak youq ndaw reihhaeuxyangz nyaengq, gwnz namh doiqnaj miz daeh cehlauxbaeg ndeu. Sei q ngoenz gaxgonq, de youq ndaw reih neix sou haeuxyangz.

Gou hawj Vaz lauxsae youq gwnz roen iq caj gou, gag boux dog daj diegbingz doiqnaj ranzlaeuz heux gvaqbae. Diegbingz doiqnaj doi rim ganjhaeuxyangz moq, sanq ok gij feih vanhom haeuxyangz moq noengznwd. Cawz ganjhaeuxyangz, lij miz gyaq cisamloek iq ndeu, gwnz ci hix doi rim ganjhaeuxyangz. Caj dak roz le, gij ganj neix yaek deng cangjswzliu sou bae. Gyaq cisamloek iq ing youq fungh ranz bingzfangz daemq ciennding vaxndaem ndeu, geij go faexbek sang cib geij mij humx fungh ranz bingzfangz youq cunggyang. Faj ciengzrog ranz bingzfangz hoij rim baenz coij baenz coij haeuxyangz, couh lumj daengx faj ciengz cungj dwg yungh vaxgingq saekhenj dajcauh baenz. Riengz "ciengzhaeuxyangz", miz diuz roen iq ndeu soh doeng reihhaeuxyangz, ca mbouj geijlai dwg yiengh goujicib doh daengj doxroengz. Gou fwngz ndeu gaem aenciuqsiengq, fwngz ndeu benz go faexhung caeuq duengq gij gaeu song mbiengj diuzroen, song ga byongh goz youq, gungj hwet, lumj duz lingz ndeu nei bi bae ndaw reih. Mbouj dwg gou miz dinfwngz duzlingz, cix dwg najroen raeuzradrad, bik hawj gou hag duzlingz. (5)